

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
29 серпня 2022 року,
протокол № 3.

Перша проректорка, головуєча на
засіданні вченої ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

29 серпня 2022 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

для підготовки на першому (освітньому) рівні

здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра

**із спеціальностей 035 Філологія / 072 Фінанси, банківська справа та
страхування / 073 Менеджмент / 281 Публічне управління та
адміністрування галузей знань 03 Гуманітарні науки/ 07 Управління та
адміністрування / 28 Публічне управління та адміністрування
за денною формою навчання**

м. Хмельницький

2022

РОЗРОБНИКИ:

Професорка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, докторка
економічних наук, професорка

Олена ЧМИР

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук, доцентка

Тетяна САМАРІЧЕВА

23 серпня 2022 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування
23 серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка

Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

23 серпня 2022 року

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

24 серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
25 серпня 2022 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка

Ірина КОВТУН

25 серпня 2022 року

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 7
3. Програма навчальної дисципліни	– 10
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 13
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 13
4.2. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять	– 14
4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	– 14
5. Методи навчання та контролю	– 14
6. Схема нарахування балів	– 15
7. Рекомендовані джерел	– 15
7.1. Основні джерела	– 15
7.2. Допоміжні джерела	– 16
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 17

1. Опис навчальної дисципліни із спеціальності 035 Філологія

1. Шифр і назва галузі знань	– 03 Гуманітарні науки
2. Код і назва спеціальності	– 035 Філологія
3. Назва спеціалізації	– 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно, перша - англійська)
4. Назва дисципліни	– Основи наукових досліджень
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ЗПО 5
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– перший
10. Семестр	– перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4,0/ 120
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 36
% від загального обсягу	– 30
лекційні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50
семінарські заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50
самостійна робота (годин)	– 84
% від загального обсягу	– 70
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,5
самостійної роботи	– 5,5
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– -
% від загального обсягу	– -
лекційні заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -
семінарські заняття (годин)	– -

% від обсягу аудиторних годин	–	–
самостійна робота (годин)	–	–
% від загального обсягу тижневих годин:	–	–
аудиторних занять	–	–
самостійної роботи	–	–
12. Форма семестрового контролю	–	екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:		
1) попередні дисципліни	–	Не передбачено
2) наступні дисципліни	–	ППВ 4.2. Робота з відкритими даними.
14. Мова вивчення дисципліни	–	українська.

1. Опис навчальної дисципліни із спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

1. Шифр і назва галузі знань	–	07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	–	072 Фінанси, банківська справа та страхування
3. Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	–	Основи наукових досліджень
5. Тип дисципліни	–	обов'язкова
6. Код дисципліни	–	ЗПО 5
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9. Курс / рік навчання	–	перший
10. Семестр	–	перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:		
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	4,0/ 120
2) денна форма навчання:		
аудиторні заняття (годин)	–	36
% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	30
% від обсягу аудиторних годин	–	18
семінарські заняття (годин)	–	50
% від обсягу аудиторних годин	–	18
самостійна робота (годин)	–	50
% від загального обсягу тижневих годин:		
аудиторних занять	–	84
самостійної роботи	–	70
3) заочна форма навчання:		
аудиторні заняття (годин)	–	2,5
% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	5,5
% від обсягу аудиторних годин	–	–
семінарські заняття (годин)	–	–
% від обсягу аудиторних годин	–	–
самостійна робота (годин)	–	–
% від загального обсягу	–	–

тижневих годин:	-
аудиторних занять	-
самостійної роботи	-
12. Форма семестрового контролю	- екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	- Не передбачено
2) супутні дисципліни	ЗПО 1. Інформаційні системи та технології П. 1. Вступ до спеціальності
3) наступні дисципліни	- ППО 23. Фінансовий аналіз ППО 26. Економіко-математичні методи і моделі.
14. Мова вивчення дисципліни	- українська.

1. Опис навчальної дисципліни із спеціальності

073 Менеджмент

1. Шифр і назва галузі знань	- 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	- 073 Менеджмент
3. Назва спеціалізації	- спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	- Основи наукових досліджень
5. Тип дисципліни	- обов'язкова
6. Код дисципліни	- ЗПО 5
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	- перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	- бакалавр
9. Курс / рік навчання	- перший
10. Семестр	- перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	- 4,0/ 120
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	- 36
% від загального обсягу	- 30
лекційні заняття (годин)	- 18
% від обсягу аудиторних годин	- 50
семінарські заняття (годин)	- 18
% від обсягу аудиторних годин	- 50
самостійна робота (годин)	- 84
% від загального обсягу	- 70
тижневих годин:	
аудиторних занять	- 2,5
самостійної роботи	- 5,5
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	- -
% від загального обсягу	- -
лекційні заняття (годин)	- -
% від обсягу аудиторних годин	- -
семінарські заняття (годин)	- -
% від обсягу аудиторних годин	- -
самостійна робота (годин)	- -
% від загального обсягу	- -

тижневих годин:	-
аудиторних занять	-
самостійної роботи	-
12. Форма семестрового контролю	- екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	- Не передбачено
2) супутні дисципліни	ЗПО 4. Інформаційні системи та технології П. 1 Навчальна практика «Вступ до фаху»
3) наступні дисципліни	- ППО 6. Інформаційні технології в менеджменті, П 4. Переддипломна практика, БР. Бакалаврська робота.
14. Мова вивчення дисципліни	- українська.

1. Опис навчальної дисципліни із спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

1. Шифр і назва галузі знань	- 28 Публічне управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	- 281 Публічне управління та адміністрування
3. Назва спеціалізації	- спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	- Основи наукових досліджень
5. Тип дисципліни	- обов'язкова
6. Код дисципліни	- ЗПО 5
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	- перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	- бакалавр
9. Курс / рік навчання	- перший
10. Семестр	- перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	- 4,0/ 120
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	- 36
% від загального обсягу	- 30
лекційні заняття (годин)	- 18
% від обсягу аудиторних годин	- 50
семінарські заняття (годин)	- 18
% від обсягу аудиторних годин	- 50
самостійна робота (годин)	- 84
% від загального обсягу	- 70
тижневих годин:	
аудиторних занять	- 2,5
самостійної роботи	- 5,5
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	- -
% від загального обсягу	- -
лекційні заняття (годин)	- -
% від обсягу аудиторних годин	- -
семінарські заняття (годин)	- -
% від обсягу аудиторних годин	- -
самостійна робота (годин)	- -
% від загального обсягу	- -

тижневих годин:	-
аудиторних занять	-
самостійної роботи	-
12. Форма семестрового контролю	- екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	- Не передбачено
2) супутні дисципліни	ЗПО 4. Інформаційні системи та технології П. 1 Навчальна практика «Вступ до фаху»
3) наступні дисципліни	- ППО 10. Статистичні методи в публічному управлінні та адмініструванні, П 4. Переддипломна практика, БР. Бакалаврська робота.
14. Мова вивчення дисципліни	- українська.

2. Заплановані результати навчання

Зі спеціальності 035 Філологія	
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ФК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації) ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення
Програмні результати навчання	ПР03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти. ПР15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. ПР19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
Зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 10. Здатність працювати у команді. ЗК 12. Здатність працювати автономно. <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська

	<p>система та страхування).</p> <p>СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p>
Зі спеціальності 073 Менеджмент	
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>
Зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування	
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>

Програмні результати навчання	ПР 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства ПР 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування ПР 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку ПР 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності
--------------------------------------	---

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:

1. Знання

- 1.1) відтворювати термінологію наукознавства: наука, мислення, пізнання, поняття, висновок, інформація, документ, дослідження тощо;
- 1.2) називати етапи становлення та розвитку науки;
- 1.3) відтворювати функції науки;
- 1.4) перелічити етапи організації наукових досліджень;
- 1.5) називати суб'єктів наукової діяльності.

2. Розуміння

- 2.1) описувати загальнонаукові та конкретно-наукові методи дослідження;
- 2.2) розуміти послідовність організації наукового дослідження;
- 2.3) класифікувати інформацію;
- 2.4) пояснювати порядок, правила і методику роботи з джерелами інформації та науковою літературою;
- 2.5) інтерпретувати основи системної методології та методики наукових досліджень.

3. Застосування знань

- 3.1) пояснювати основні принципи та аспекти системного підходу;
- 3.2) оцінювати методи та етапи системного аналізу;
- 3.3) роз'яснювати вимоги до оформлення наукової праці;
- 3.4) відбирати необхідну наукову інформацію з теми наукового дослідження;
- 3.5) формулювати ціль та основні завдання наукового дослідження.

4. Аналіз

- 4.1) аналізувати тенденції явищ та процесів;
- 4.2) виявляти сучасний стан науки та освіти в Україні;
- 4.3) пояснювати результати дослідницьких і інноваційних процесів;
- 4.4) розуміти організаційну структуру Національної академії наук України;
- 4.5) характеризувати відмінні риси рівнів освіти та вчених звань.

5. Синтез

- 5.1) поєднувати критерії, методи та показники для визначення науковості;
- 5.2) узагальнювати основні форми відображення результатів наукових досліджень;
- 5.3) аргументувати необхідність планування наукової роботи;
- 5.4) пояснювати методику проведення наукових досліджень з економіки;
- 5.5) формулювати вимоги, що ставляться до оформлення наукової роботи.

6. Оцінювання

- 6.1) оцінювати нормативно правові акти, що регулюють наукову діяльність в Україні;
- 6.2) робити висновок щодо ролі комунікацій у здійсненні наукових досліджень;
- 6.3) давати оцінку ефективності результатів наукових досліджень;
- 6.4) аргументувати вплив інформації у наукових дослідженнях;
- 6.5) пояснювати основні етичні принципи наукової діяльності.

7. Створення (творчість)

- 7.1) виражати власну думку щодо проблеми дослідження, понятійного апарату тощо;
- 7.2) застосовувати основні принципи та аспекти системного підходу при здійсненні наукових досліджень;
- 7.3) використовувати загальнонаукові та конкретно-наукові методи дослідження;
- 7.4) оформлювати результати наукових досліджень;
- 7.5) робити висновки з теми наукового дослідження.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу «Основи наукових досліджень»

Етапи становлення і розвитку науки. Наукознавство. Зміна функцій, завдань та структури науки у процесі розвитку цивілізації. Абсолютне та відносне знання. Процес мислення та закономірність трансформації процесів пізнання зовнішнього світу у специфічну галузь людської діяльності. Сутність наукового пізнання, поняття, цілі та функції науки. Предмет і сутність науки та її головна функція. Наука як динамічна система знань. Сучасна система наукових знань. Поглиблення інтеграції суспільних, природних і технічних наук. Класифікація наук. Підходи до класифікації наук: методологічний, гносеологічний, логічний. Мета і завдання фундаментальних та прикладних наук.

Наукова діяльність і її типи. Наукова установа. Організація наукової діяльності в Україні. Суб'єкти наукової діяльності. Законодавство про наукову діяльність. Права і обов'язки наукового працівника. Підготовка наукових кадрів. Фінансування науки. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.

Освіта, наука, інновації. Освітній процес. Галузі знань. Дисциплінарні та міждисциплінарні дослідження. Сучасний стан освіти, науки та інновацій в Україні. Порівняльний аналіз основних показників освіти, науки та інновацій в Україні та світі. Джерела для вивчення актуального стану освіти, науки, інновацій в Україні та світі. Інформація про освітній процес. Особливості освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

Тема 2. Академічна доброчесність

Академічна культура й етика у вищій освіті. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Академічна порядність; академічна цілісність через поєднання фундаментальних цінностей: чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності.

Кодекси честі. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Посилення академічної доброчесності у вищій освіті України. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Правові аспекти академічної чесності та боротьби із плагіатом. Системи перевірки текстів на плагіат Unicheck, StrikePlagiarism.com, Plagiarism.org, Plag.com.ua тощо.

Основи академічного письма. Плагіат у вищій освіті. Про соціальну модель плагіату. Академічна нечесність. Основні прояви академічної нечесності: плагіат, заборонена допомога; використання підручників, посібників, довідкової літератури під час будь-якої з форм контролю, якщо це не передбачено її умовами; списування та передавання своєї роботи для списування іншим; передача та одержання відповідей перед іспитом; використання підставної особи для відповіді, іспиту тощо; подання результатів групової роботи, якщо роботу замість групи виконала одна особа; подача як своєї роботи, написаної іншою особою; написання роботи на замовлення; підробка результатів дослідження; хабарництво. Методи запобігання академічній нечесності.

Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень

Роль інформації у наукових дослідженнях і класифікація наукових документів. Зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності. Критерії визначення якості інформації в науковому дослідженні. Класифікація джерел наукових досліджень. Вихідні джерела наукової інформації. Вторинні (похідні) наукові документи.

Структура та призначення наукових документів. Сигнальна, релевантна, бібліографічна і нова (основна) інформація та їх змістовна характеристика.

Правила роботи з науково-технічною інформацією. Принципи збору інформаційного матеріалу. Джерела інформації у наукових дослідженнях. Загальні вимоги до джерел наукової інформації. Основні джерела наукової інформації. Робота з літературними джерелами, даними офіційної державної статистики, звітними даними підприємств. Реферативні збірники та бібліографічні покажчики. Правила складання бібліографії.

Тема 4. Електронні джерела наукової інформації

Цифровізація суспільного життя та наукової сфери. Поняття і переваги відкритості. Відкритий доступ до інформації, відкриті дані, відкрита наука. Цифрові онлайн наукові архіви (репозитарії): поняття та загальні відомості. OpenDOAR. DOAJ. Зарубіжні архіви. Вітчизняні архіви. Національний репозитарій академічних текстів. Вітчизняні інституційні репозитарії (ті, що належать закладам вищої освіти (ЗВО) та науковим установам (НУ) України.

Е-ресурси наукових видавництв. Цифрова наука. Електронні публікації. Платформи з науковим контентом: Arxiv. Zenodo. Researchgate. Dimensions. Research4life. Пошукові системи наукових публікацій. Google академія. Міжнародні наукометричні бази даних: Scopus. Web of Science. Організація пошукових запитів. Тренінгові центри, відеоуроки та вебінари від компаній, що публікують або накопичують науковий контент. Ресурси видавництв, платформ, БД, МНБД на Youtube.

Цифрова освіта. Віддалене (онлайн) навчання. Ресурси для навчання: Coursera. Udemu. Brighttalk. Дія. Цифрова освіта. Prometheus. EdEra тощо.

Тема 5. Робота з джерелами наукової інформації

Ресурси пошуку наукової інформації. Каталоги, агрегатори / харвестри, тематичні сервіси.

Організація пошукових запитів. Універсальні правила організації пошукових запитів. Послідовність інформаційного пошуку у Web of Science та Scopus.

Правила роботи з даними, оформлення, цитування. Прямі цитати та запозичення. Поняття та недопустимість плагіату. Посилання на наукові теорії та їх коментарі. Пояснення щодо запозичених графічних і табличних матеріалів. Авторське викладення теорій та опублікованих наукових матеріалів. Посилання наприкінці тексту, сторінки та відсилки до списку літературних джерел. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

Тема 6. Методологія та методи наукового дослідження

Методологія і методи наукового пізнання. Сутність та співвідношення понять "методологія", "методика", "робоча методика", "метод". Принципи наукової методології: універсального взаємозв'язку, діалектичного протиріччя, єдності якісного і кількісного, діалектичного заперечення та відбиття.

Загальнонаукова методологія. Основні групи загальних методів. Емпіричні методи дослідження. Методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівні дослідження. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони та правила. Умовиводи.

Конкретнонаукова методологія. Методи інформаційно-логічного аналізу. Метод порівняння. Методи розрахунку відносних та середніх величин. Методи спостереження та збору даних. Методи вибіркового спостереження та відбору інформації. Методи групування. Таблично-графічні методи. Графічний метод. Комплекс методів аналізу, моделювання, прогнозування та оцінки.

Правила вибору методів наукових досліджень. Залежність методів від характеру, масштабності завдань, тривалості виконання досліджень, головної мети та підпорядкованих їй завдань. Компліментарність методів, прийомів та вихідної інформації. Гнучкість вибору методів та можливість їх зміни або уточнення. Поняття оптимізації завдань при виборі методів.

Тема 7. Організація та проведення наукового дослідження

Суть та основні етапи організації досліджень. Етапи наукових досліджень. Вибір проблеми та вимоги до теми дослідження. Дослідницька робота як особливий вид діяльності. Етапи вибору проблеми (теми) та його основні вихідні документи. Вимоги, що ставляться до теми дослідження. Визначення мети і задач наукового дослідження. Формулювання проблеми. Розробка структури проблеми, - конкретизація проблеми дослідження. Суть та послідовність конкретизації. Вивчення історичного аспекту проблеми. Виявлення кола вихідних питань дослідження. Робочий план. План-проспект. Орієнтовна структура плану роботи. Календарний план-графік та його форма. Схема змістовного обґрунтування теми наукового дослідження.

Композиція роботи. Структурні елементи різного масштабу. Логічна ув'язка окремих елементів тексту. Висновки (загальні та проміжні). Список використаних першоджерел, його повнота та коректність. Рубрикація. Прийоми викладення матеріалу. Літературна мова, чіткість та лаконічність формулювань. Обсяги викладення матеріалу – основного та допоміжного. Співвідношення між структурними елементами тексту. Послідовне (потезове) викладення отриманих результатів. Однозначність застосовуваної термінології. Пояснення у тексті спірних або нових авторських підходів. Аргументація важливих моментів.

Загальні правила оформлення результатів наукового дослідження. Оформлення цитат та посилання на першоджерела. Прямі цитати та запозичення. Поняття та недопустимість плагіату. Посилання на наукові теорії та їх коментарі. Пояснення щодо запозичених графічних і табличних матеріалів. Авторське викладення теорій та опублікованих наукових матеріалів. Посилання наприкінці тексту, сторінки та відсилки до списку літературних джерел. Різні підходи до складання списку використаних джерел. Державні стандарти щодо оформлення результатів наукових досліджень.

Тема 8. Презентація та захист результатів наукового дослідження

Допуск до захисту результатів наукового дослідження. «Антиплагіатна» перевірка результатів самостійно проведеного наукового дослідження. Рецензування наукової роботи.

Підготовка доповіді. Правила аргументації. Вимоги до тези. Вимоги до аргументу. Спростування доказів. Обсяг та структура доповіді. Послідовність викладення матеріалу, його пояснення, акцентування на ключових моментах. Ілюстративні матеріали для підтвердження ключових тез виступу. Завершеність та лаконічність тексту виступу. Його ув'язка з наочними матеріалами та їх демонстрація у процесі захисту.

Застосування таблиць, графіків, діаграм, картограм, картодіаграм тощо для системного викладення узагальнених фактичних матеріалів. Опрацювання та графічно-табличне представлення моделей, аналітичних та прогнозних розрахунків.

Процедура захисту результатів дослідження. Вимоги до змісту виступу та презентаційних ілюстративних матеріалів. Проведення наукової дискусії. Коректність взаємодії з опонентами та правила роботи з аудиторією.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Вступ до курсу «Основи наукових досліджень»	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
2.	Академічна доброчесність	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
3.	Інформаційна база наукових досліджень	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
4.	Електронні джерела наукової інформації	19	4	4	-	-	11	-	-	-	-	-	-
5.	Робота з джерелами наукової інформації	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
6.	Методологія та методи наукового дослідження	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
7.	Організація та проведення наукового дослідження	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
8.	Презентація та захист результатів наукового дослідження	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	120	18	18	-	-	84	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- тренінги спрямовані на розвиток здатності генерування нових ідей;
- вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

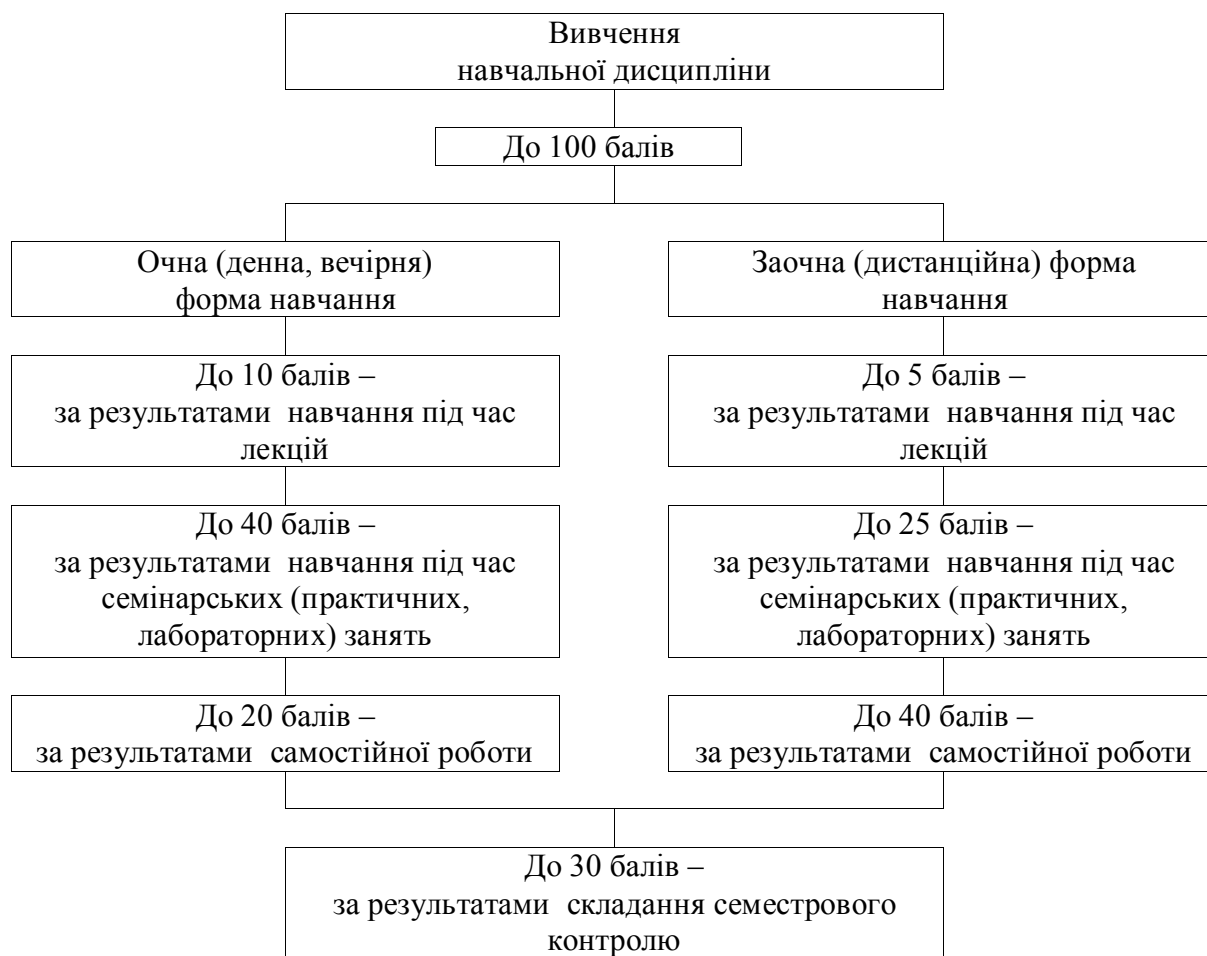
1. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
2. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot) опитування на семінарських заняттях;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає два теоретичних питання, п'ять тестових завдань та практичне завдання. За умови необхідності дистанційного його складання, екзаменаційний білет включає 25 тестових завдань та практичне завдання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування слухачам магістратури балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Волков В.П. Методологія наукових досліджень: навч. посібник/ В.П.Волков, М.А.Подригало, О.П.Кравченко, В.М.Міщенко, І.А. Мармур. — Х., 2009. — 352с.
2. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
3. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посібник. К.: Алерта, 2014. 622 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Кондор, 2003. 192 с.
5. Мигаль В. Д. Теорія і методи наукової творчості: навч. посіб. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. 424 с.
6. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
7. Наукові дослідження в галузі державного управління: навч. посіб. авт.-упоряд.: О. Ю. Оболенський, М. К. Орлатий, Ю. П. Сурмін та ін. К.: НАДУ, 2008. 224 с.
8. Палеха Ю. І., Леміш Н. О. Основи науково-дослідної роботи: навч. посібник. К.:

- Видавництво Ліра-К, 2013. 336 с.
9. Пашенко В.М. Методологія та методи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. 211 с.
 10. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.
 11. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень: підручник. Чернівці: Рута, 2008. 456 с.
 12. Стеченко Д. М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підруч., затвердж. МОНУ, 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 317 с.
 13. Шейко В. М. Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. К.: Знання-Прес, 2003. 295 с.

7.2. Допоміжні джерела

14. Академічна доброчесність. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL : <https://naqa.gov.ua/>
15. Академічна доброчесність. Сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. URL : <http://univer.km.ua/page.php?pid=188>.
16. Асєєв Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування. *Бібліотечний вісник*. 2016. № 2. С. 3-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_2_3
17. Батечко Н., Дурдас А. Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2019. Вип. 3. С. 88-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2019_3_15
18. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
19. Білан І. І., Гороховатська М. Я., Левіна Д. А., Чернишев Л. І. Пошук ефективних способів співробітництва науки і виробництва. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 3. С. 81-88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2016_3_14
20. Блажевич Н. О. Передумови виникнення і розвиток наукознавства у світі та Радянському Союзі. *Гілея: науковий вісник*. 2016.- Вип. 114.- С. 110-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_114_30.
21. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. *Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник*. 2014. № 1 (1). С. 37–43.
22. Доценко І. О. Зміст і структура науково-дослідної роботи студентів. Педагогіка вищої та середньої школи. 2013. Вип. 38. С. 15-19.
23. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf
24. Зозуля С. Бібліотечно-інформаційна сфера України: сучасний стан. Вісник Книжкової палати. 2016. № 1. С. 22-26. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2016_1_7
25. Килимчук А. Особливості використання методу регресійного аналізу в дослідженні спеціальних економічних зон Китаю. *Економічна та соціальна географія*. 2016. Вип. 75. С. 69-73.
26. Кодекс академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: http://univer.km.ua/doc/Kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti.pdf
27. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07.2014. Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
28. Про науково-технічну інформацію: Закон України № 848-VIII від 26.11.2015 Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
29. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017. Верховна Рада України.

- Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
30. Слободянюк О. М. Роль науково-педагогічного колективу у формуванні культури академічної доброчесності студентів. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2018. № 6. С. 134-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvpi_2018_6_18
 31. Соловяненко Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus. *Бібліотечний вісник*. 2012. № 1. С. 6-21. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2012_1_2
 32. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2018. Вип. 34. С. 4-7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2018_34_3
 33. Тодорова І. Компоненти академічної доброчесності студентів та умови її формування. *Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки*. 2019. Вип. 24. С. 199-205. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2019_24_44
 34. Тріщук О. Дослідження систематизації інформації: актуально, ґрунтовно, перспективно. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 2. С. 15. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2016_2_6.
 35. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 320 с.
 36. Чуканова С. Дотримання норм академічної доброчесності у процесі управління дослідницькими даними: зарубіжна практика. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2018. Вип. 2. С. 52-63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujlis_2018_2_6
 37. Шевченко В. Психологічні особливості впливу ситуативної тривожності на ефективність публічного виступу. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки*. 2016. № 1. С. 229-235. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2016_1_42

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. BrightTALK. URL: <https://www.brighttalk.com/>
2. Clarivate. URL: <https://clarivate.com>
3. Elsevier. URL: <https://www.elsevier.com/?a=69451>
4. Scopus Preview. URL: <https://www.scopus.com/>
5. Udemy. URL: <https://www.udemy.com/>
6. Web of Science. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>
7. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
8. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/login>
10. Європейська комісія. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation_en
11. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
12. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>
13. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL : <https://naqa.gov.ua/>
15. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/>
16. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). URL: <https://data.oecd.org/>.
17. Coursera. URL: www.coursera.org